

Forløp i barnevernsdata 2013-2019

Dokumentasjonsnotat

TALL

SOM FORTELLER

NOTATER / DOCUMENTS

2021 / 12

Svetlana Beyrer, Tone Dyrhaug

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 18. mars 2021

ISBN 978-82-587-1307-1 (elektronisk)
ISSN 2535-7271 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet, fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Høsten 2017 ble det på direktørmøtet mellom Barne-, ungdoms-, og familiedirektoratet (Bufdir) og Statistisk sentralbyrå (SSB) besluttet at det skulle etableres en forløpsdatabase på barnevern som skulle finansieres av Bufdir.

Arbeidet knyttet til utvikling av forløp ble delt i tre trinn:

1. Første trinn var forprosjektet der mulighetsrommet ble avklart
2. Andre trinn var utvikling av forløpsdata på barnevernsområdet
3. Tredje og siste trinn vil være utvikling av dynamisk statistikk

Sluttrapporten i kjølvannet av gjennomført forprosjekt i trinn 1, resulterte i at det ble inngått en avtale mellom Bufdir og SSB om utvikling av forløpsdata på barnevernsområdet. Arbeidet med trinn to av prosjektet ble igangsatt i mai 2019. Resultatet av arbeidet ble ferdigstilt i mars 2021 og leveransene var:

- En ferdig utviklet forløpsdatabase på barnevernsområdet
- Offentlig tilgjengelig teknisk dokumentasjon av databasen
- Tilrettelagte interne rutiner i SSB for uttrekk av forløpsdata
- Etablerte bestillingsspesifikasjoner av uttrekk for aktuelle temaer for utvikling av forløpsstatistikk på barnevernsområdet

Dette notatet inneholder en teknisk dokumentasjon av forløpsdata for barnevern. Representanter fra Bufdir, ulike forskningsmiljøer, samt fra barnevernstjenesten har deltatt i prosjektets arbeids- og referansegruppe, og derigjennom bidratt med faglig støtte i tolkning av data og utvikling av behandlingsregler for blant annet dubletter og overlapp.

Prosjektet er finansiert av Bufdir.

Statistisk sentralbyrå, 16.03.2021

Arne Jensen

Sammendrag

Notatet dokumenterer resultatet av prosjektet om utvikling av forløpsdata på barnevernsområdet, gjennomført av Statistisk sentralbyrå (SSB) på oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Grunnlaget for forløpsdata er SSBs årlige datainnsamling fra den kommunale barnevernstjenesten gjennom KOSTRA til statistikk-, styrings- og analyseformål for årgangene 2013 – 2019.

Initiativet til prosjektet springer ut av behovet for mer nyansert kunnskap på barnevernsområdet, som kan brukes blant annet til å berike allerede eksisterende statistikk, gi bedre grunnlag til beslutningstakinge organer, samt åpne nye muligheter for forskere innenfor forløpsanalyser. Modellering av forløpet på barnevernsområdet gjør det mulig å trekke ut informasjon om blant annet hyppighet, varighet, første og siste registrering, samt gir innsikt i typiske forløp i barnevernet.

Dagens datastruktur tillater opptellinger gjennom et statistikkår og brukes til å presentere et bilde av tilstanden i den kommunale barnevernstjenesten i løpet av året og per 31.12. de aktuelle årene. Datagrunnlaget inneholder også en tidsdimensjon, denne har blitt brukt for utvikling av forløpsdata for barnevern.

Arbeidet med bygging av forløp har i hovedtrekk inneholdt utvikling av datastruktur for forløpsdata, analyse av barnevernsdata for utforming og implementering av regler for dubletthåndtering og behandling av overlapp, samt testing og kvalitetssikring av forløpsgrunnlaget.

I prosjektet har SSB hatt et tett samarbeid med representanter fra Bufdir, forskningsmiljøet og Oslo kommune om dataanalyse og utforming av regelsett for behandling av data. Faglig erfaring og kompetanse fra saksbehandling i barnevernet, kjennskap til struktur og innhold i fagsystemene dataene er hentet fra, samt juridisk kunnskap om barnevernet, har vært helt sentrale for å identifisere riktige tiltaksforløp.

Tiltaksforløp og sammensetning på individnivå, er ofte komplekse. Utvikling av en forløpsfil på barnevernsfeltet stiller dermed krav til en helhetlig forståelse av barnevernstiltak for å identifisere og korrigere faktiske feilregistreringer på den ene siden, og situasjoner der overlapp og dubletter er mulig og dermed ikke skal korrigeres på den andre siden. Disse vurderingene har vært nødvendige, da feilregistreringer kan føre til modellering av forløp på feil grunnlag, som kan potensielt føre til feiltolkning av data.

I tillegg til selve datagrunnlaget for forløp i form av forløpsfiler, er resultatet av prosjektets arbeid blant annet standardiserte og kvalitetssikrede rutiner for bygging av forløp. Prosjektets løsning for forløpsbygging setter dermed rammer for utforming av forløp innenfor barnevernsområdet. Det er lagt opp til at rutiner for utforming av forløpsfiler håndterer oppdatering med nye årganger.

Bestillingen av informasjon fra forløpsfilene blir først tilgjengelig etter publisering av offisiell forløpsstatistikk på barnevernsområdet. Aktuelle variabler fra forløpsfilene vil på sikt være tilgjengelige i [Microdata.no](https://microdata.no)¹ - en tjeneste utviklet i samarbeid mellom NSD - Norsk senter for forskningsdata og SSB. [Microdata.no](https://microdata.no) gir mulighet for rask og enkel tilgang til bruk av SSBs registerdata om befolkning, utdanning, inntekt, arbeidsmarked og trygd.

¹ Informasjon om tjenesten ligger på [Microdata.no](https://microdata.no)

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1. Innledning	6
2. Barnevernsdata i dag	6
2.1. Hierarkisk informasjonsmodell	6
2.2. Populasjonen	7
2.3. Bruk av dagens data på barnevernsområdet	7
3. Forløp – grunnleggende begreper	8
3.1. Tilstand	8
3.2. Hendelser.....	8
3.3. Intervall	8
3.4. Forløp.....	8
3.5. Forløpsdata	10
3.6. Forløpsdatabase	10
4. Datastruktur i forløpsfilene	10
5. Sammenkobling av årgangene	12
6. Modellering av forløp	13
7. Innholdet i forløpsfilen	15
8. Tilrettelegging av data for forløp	15
8.1. Kvalitetssikring av fødselsnummer og anonymisering.....	15
8.2. Unge over 18 år	17
8.3. Inkonsistens mellom informasjonselementer	17
8.4. Dubletter	17
8.5. Overlapp	17
9. Datakvalitet	20
10. Uttrekk av forløpsdata	20
11. Utleveringsfiler	21
12. Kobling til andre registre	22
13. Forløp i barnevernsdata – veien videre	22
Vedlegg A: Variabler i forløpsfilen på barnevernsområdet, 2020	24

1. Innledning

Per i dag utarbeides det statistikk på barnevernsområdet kun gjennom året og på slutten av et gitt statistikkår. Det er imidlertid økende etterspørsel etter statistikk som tar utgangspunktet i en helhetlig oversikt over barn og unges kontakt med barnevernet. I den forbindelse er det behov for å analysere ulike relasjoner i tid, ved å kunne følge forløpet og varighet av blant annet barnevernstiltak over et vilkårlig tidsrom, uavhengig av om dette spenner over et årsskifte. Samtidig er det også et ønske om å kunne følge enkeltbarn over tid uten at start- og sluttdato for observasjonsperioden ligger fast, som for eksempel hele barnevernshistorien til et barn fram til et bestemt tiltak inntreffer.

Det er nå utarbeidet *forløpsfiler* som framstiller barn og unges kontakt med barnevernet for årgangene 2013 – 2019 fortløpende. Tallene og sammenstillingen av data i forløpsfilene er å anse som reviderte og tolkede tall til bruk for statistikk- og analyseformål.

Notatets formål er:

- å presentere forløpstankegang for barnevernsdata sammenlignet med eksisterende praksis
- å dokumentere strukturen og innholdet i forløpsfilene
- å gi en oversikt over tilgjengelige variabler
- å redegjøre for databehandling underveis i forløpsbyggingen

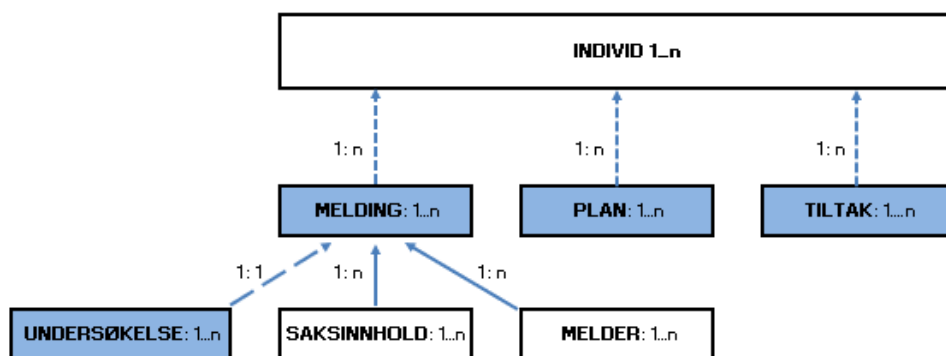
2. Barnevernsdata i dag

Rapporteringen til SSB skjer årlig for statistikkåret i januar året etter. Kommunene sender uttrekk fra sine systemer etter en på forhånd definert filbeskrivelse. Barnevernsdata som mottas av SSB hvert år, er organisert i filer etter 7 forskjellige informasjonsgrunnlag/elementer: *individ*, *melding*, *melder*, *saksinnhold*, *tiltak*, *undersøkelse*, *plan*. Filene betegnes som *årsfiler* og inneholder informasjon om barn og unge i barnevernet gjennom hele året.

2.1. Hierarkisk informasjonsmodell

Filene med barnevernsdata har en hierarkisk relasjon til hverandre, som vist i figur 2.1. Tre informasjonselementer – *melding*, *plan* og *tiltak* har en direkte relasjon til *individ* – filen som inneholder informasjon om barnet, som blant annet kommune som rapporterer informasjon om barnet og annen type relevante karakteristika. Informasjonen i *individ* filen forandres sjeldent i løpet av statistikkåret.

Figur 2.1. Filstruktur i barnevernsdata

Den fullstendige gangen i barnevernssystemet går fra registrering av bekymringsmelding, til undersøkelse av forholdene i saken hvor undersøkelsen konkluderer med vedtak om tiltak, og videre til igangsettelse av tiltak og utarbeidelse av tiltaksplan. Saksgangen kan avsluttes i flere ledd: saken kan bli konkludert med at meldingen blir henlagt, eller konklusjonen på undersøkelsen kan bli at denne blir henlagt. Ved behov kan bekymringsmelding resultere i umiddelbar igangsettelse av akutttiltak, i dette tilfellet uten gjennomført undersøkelse i forkant. Dermed vil saksgangen forløpe ulikt avhengig av omstendighetene.

Teknisk sett betyr det at det ikke stilles krav til at hver person som er registrert på *individ* filen skal ha registrert informasjon i hvert av informasjonselementene, dette er markert med stiplede piler i figur 2.1. Men for å være registrert i elementet *individ*, må personen ha registrert informasjon i minst ett av elementene: *melding*, *plan* eller *tiltak*.

Elementet *melding* stiller krav til innhold i to andre elementer hierarkisk tilknyttet til *melding - melder* og *saksinnhold*. I figur 2.1 er dette markert med heltrukne piler. Dersom resultatet av meldingen blir videre undersøkelse av saken, er det et krav om at det skal foreligge informasjon i elementet *undersøkelse*.

Elementene *tiltak* og *plan* stiller ikke krav til innhold i andre elementer. Det innebærer at det kan være registrert tiltak på personen i en bestemt årgang, mens det ikke foreligger informasjon om melding eller undersøkelse.

Figur 2.1 illustrer også antall mulige registreringer per barn/element: 1:n betegner én til mange forhold, mens 1:1 betegner én til én forhold. I løpet av kalenderåret kan et barn ha registreringer med flere meldinger, undersøkelser, tiltak eller tiltaksplaner. Det kan også være registrert flere saksinnhold og flere meldere per melding. Det er bare melding som kan ha relasjon til én undersøkelse.

Elementene i blå bokser har blitt definert som fire ulike *forløpselementer/forløp*, da disse tilfredsstiller minstekrav til forløp: innholdet i elementene endres over tid, dataene beskriver en entydig tilstand, som er registrert med tilhørende start- og sluttdatoer.

2.2. Populasjonen

Innrapporteringen fra kommunene omfatter barn og unge 0-22 år som er registrert i systemene til den kommunale barnevernstjenesten, og som har informasjon i minst ett av elementene: *melding*, *undersøkelse*, *tiltak* eller *plan*.

2.3. Bruk av dagens data på barnevernsområdet

Etter at dataene har gjennomgått en rekke tekniske kontroller og faglig kvalitets-sikring, brukes de som statistikkgrunnlag til offisiell statistikk på området², det lages tabeller etter bestilling, samt foretas uttrekk til mikrodatautleveringer til forskere på barnevernsområdet.

Data som sendes fra de kommunale barnevernstjenestene inneholder informasjon for hele året og lagres i årsfiler for produksjon av statistikk. Da dataene ikke er tilrettelagt for forløp, tas det ikke hensyn til dateringer. I stedet foretas det optellinger, slik at sumtall for hele året blir presentert i offisiell statistikk.

Det lages også tversnittstatistikk, som gir et bilde av tilstanden på barnevernsområdet ved årets slutt. Det vil si at målingen er foretatt 31.12., og at data er hentet ut for denne spesielle datoen.

² SSB publiserer årlig statistikk på barnevernsområdet: <https://www.ssb.no/barneverng>

I tillegg har forskere en mulighet til å søke om data som inneholder all informasjon for statistikkåret på personnivå (mikrodata). I dette tilfellet har dataene den opprinnelige strukturen, som krever en riktig sammenkobling av elementene med hensyn til relasjonene mellom disse. Siden dataene ikke er kvalitetssikret for forløp med tanke på viktige forløpselementer, som for eksempel dateringer, håndtering av dubletter og behandling av overlapp, er det ressurskrevende og komplisert å framstille detaljert forløp med utgangspunktet i opprinnelig datastruktur.

3. Forløp – grunnleggende begreper

Resultatet av prosjektet er *forløpsfiler* som inneholder forløpsdata på barnevernsområdet. Forløpsdata på barnevernsområdet bygger på informasjonselementene introdusert i kapittel 2.1. De informasjonselementene som tilfredsstiller minstekrav for forløp, betegnes som *forløpselementer*. Dette omfatter *melding, undersøkelse, tiltak og plan*.

Før datastrukturen og innholdet i forløpsfilene blir presentert, er det viktig å avklare definisjon for viktige begreper brukt i dokumentasjonen. Forløpsfilene er bygget på følgende begreper:

- En persons *tilstand*
- *Hendelser* i personens forhold til kommunal barnevernstjeneste
- Tidsrommet mellom to hendelser utgjør *intervallet* for tilstandens gyldighet
- Rekken av intervaller mellom hendelsene utgjør personens *tidslinje*

3.1. Tilstand

En persons tilstand omfatter alle barnevernsdata om vedkommende på et vilkårlig tidspunkt. Tilstanden kan relateres til ulike forløpselementer, som beskriver aktiviteten i barnevernstjenesten, for eksempel i forløpselementet *tiltak* vil tilstanden være mottak av barnevernstiltak. Det forekommer noen tilfeller der informasjon om personens tilstand i løpet av ett kalenderår blir rapportert fra flere ulike kommuner.

3.2. Hendelser

For hvert barn i barnevernsdata opprettes en serie *hendelser*. En *hendelse* er enhver dato som sammenfaller med start- eller sluttdatoen for en tilstand. For eksempel er dagen personen flytter i fosterhjem en hendelse i tiltaksforløp. I forløpsmodellering vil man ofte se på personen på tvers av rapporterende kommuner. Hendelser opprettes derfor med utgangspunkt i all informasjon sendt for personen, ikke per kommune.

3.3. Intervall

Et *intervall* er tidsrommet mellom hendelsene, hvor personens tilstand er konstant. Rekken av intervaller utgjør personens tidslinje som inneholder informasjon om personens kontakt med kommunal barnevernstjeneste.

3.4. Forløp

Tidslinjen med hendelsene og intervallene mellom disse vil danne barnets forløp i barnevernet. En tilstand innenfor hvert forløpselement kan bli initiert og avsluttet flere ganger i løpet av forløpet, der en ny hendelse er starten på et nytt *forløpstilfelle*. Forløpstilfellene danner videre et helhetlig forløp innenfor hvert forløpselement.

Forløp defineres her som utvikling i barnets tilstand over tid og vil bestå av en rekke hendelser og intervaller mellom disse. For at noe skal defineres som forløp, må det ha den egenskapen å *endres over tid, være entydig definert*, samt ha *dateringer for tilstandens start og slutt*, eventuelt for endringer i tilstanden underveis.

Et *helhetlig forløp* starter ved første registrering i en barnevernstjeneste og varer fram til siste registrerte hendelse i barnevernssystemet.

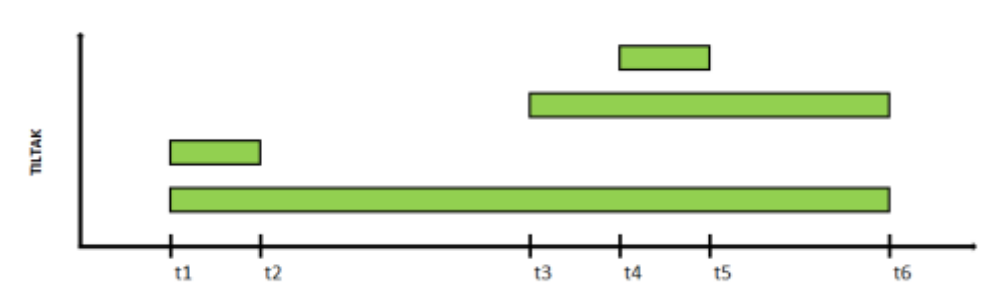
Figur 3.1. under illustrer et tiltaksforløp for et barn. Når barnevernstjenesten igangsetter et tiltak, for eksempel barnet blir plassert i et fosterhjem, vil det representere en hendelse med startdato (t_1) i barnets tiltaksforløp. Når kommunen avslutter tiltaket senere, vil det representere den andre hendelsen i barnets tiltaksforløp datert med sluttdato (t_2). Tiden barnet har vært i fosterhjemmet, tidsrommet mellom tiltakets start- og sluttdato ($t_1 - t_2$), vil representere tidsintervallet mellom de to hendelsene. I intervallet mellom disse datoene er tilstanden den samme - barnet befinner seg i fosterhjem (det grønne rektangelet).

Figur 3.1. Tiltaksforløp med ett forløpstilfelle

Denne registreringen i data vil utgjøre et forløpstilfelle i barnets tiltaksforløp. Som nevnt i kapittel 2, kan et barn motta flere barnevernstjenester. Disse kan være spredt over tid, forekomme samtidig og overlape hverandre i tid. Et tiltaksforløp kan se ut som vist i figur 3.2.

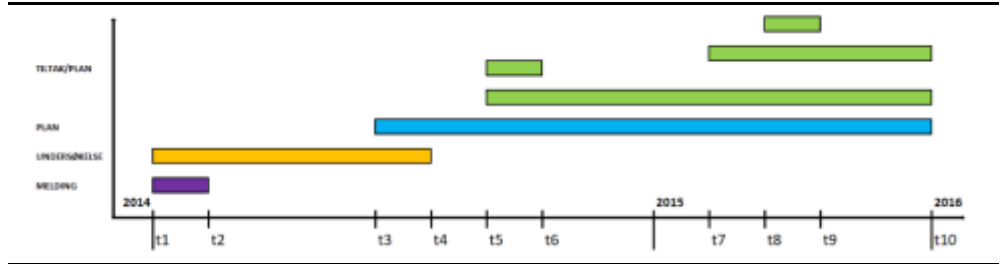
Figur 3.2. Tiltaksforløp med flere forløpstilfeller

Figuren viser fire forløpstilfeller i barnets tiltaksforløp som overlapper i tid. De vertikale strekene på tidslinjen markerer alle hendelsene $t_1 - t_6$ i forløpet.

Barnets forløp i barnevernet illustreres i figur 3.3 Her har vi tatt utgangspunkt i et eksempel der alle forløpselementene er representert og følger «fullstendig» gang i systemet, slik at forløpet inneholder informasjon om barnet i alle forløpselementene fra melding (lilla) til undersøkelse (oransje) til plan (blå) og tiltak (grønn).

Figur 3.3 Fullstendig barnevernsforløp

Hvert rektangel representerer ett forløpstilfelle i barnevernsforløpet langs tidslinjen. Hendelsene t_1 - t_{10} starter og avslutter hvert forløpstilfelle. Avstanden mellom hendelsene utgjør intervaller der barnets tilstand ikke endrer seg. I begynnelsen av 2015 årgangen var barnets tilstand mottak av ett barnevernstiltak med en utarbeidet tiltaksplan. Tilstanden var konstant mellom t_6 og t_7 , da en hendelse, påbegynt mottak av et nytt tiltak, endret tilstanden til mottak av to barnevernstiltak med tilhørende tiltaksplan.

3.5. Forløpsdata

Forløpsdata er bearbejdede data som har gjennomgått logiske og faglige tilpasninger/endringer og er organisert etter en valgt datamodell som tilfredsstillende krav for modellering av forløp. Forløpsdata utgjør til sammen en komplett tidslinje for barnets forløp i barnevernet, som gjør det mulig å følge individer, grupper av individer eller forløpstilfeller over tid, uavhengig av om disse tilhører samme eller ulike statistikkårganger.

3.6. Forløpsdatabase

Med forløpsdatabase menes i dette notatet én eller flere filer med forløpsdata - *forløpsfiler* - med en bestemt datastruktur som er basert på *tidsintervaller*.

Produksjon av *forløpsfiler* følger en standardisert prosess som består av **1) tilrettelegging av originale data for forløp** og **2) endring av datastruktur - forløpsbygging**. Produksjonsprosessen resulterer i *forløpsfiler* med en bestemt datastruktur. Endelige data er ferdig anonymisert i henhold til gjeldende personvernlovgivning, GDPR³ kravene. Ytterligere beskrivelse av anonymiseringen er presentert i kapittel 8.1.1. i dette notatet.

4. Datastruktur i forløpsfilerne

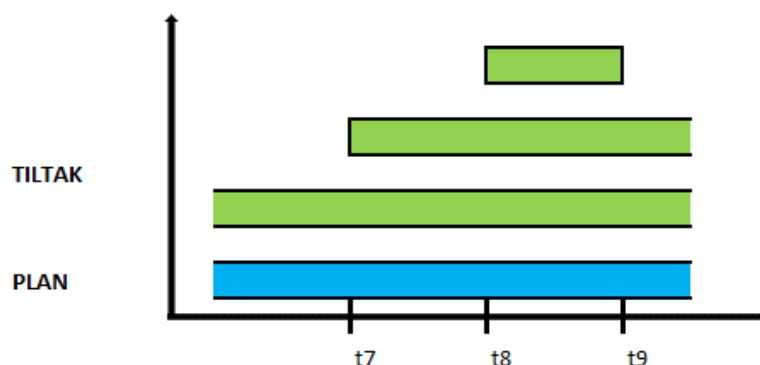
Grunnlaget for forløp på barnevernsområdet er en **hovedforløpsfil** (videre referert til som forløpsfil) som samler alle *forløpsdata* fra de fire relevante *forløps-elementene*: meldingsforløp, undersøkelsesforløp, tiltaksforløp og planforløp.

Filen inneholder anonymiserte personopplysninger om barnet i kontakt med den kommunale barnevernstjenesten. Samme barn har informasjon i flere rader. Grunnen er at hver rad i forløpsfilen er relatert til alle tidsintervallene i personens forløp (x-aksen i figur 3.3, kapittel 3). Tidsintervallene er angitt i kolonnene *start* og *slutt* og er basert på informasjonen om start- og sluttdatoer på rapporterte data for alle forløpselementene. Det betyr i praksis at en ny rad for hver person er en hendelse i personens barnevernsforløp, som for eksempel start/slutt på en melding, undersøkelse, plan, eller et tidsintervall mellom slike hendelser, der tilstanden til personen er stabil (ingen nye eller avsluttede meldinger, undersøkelser, plan, tiltak).

³ I prosjektet brukes midlertidig anonymiseringsmetode i påvente av ferdigstilling av felles standardisert anonymiseringsmetode for SSB. Les mer om anonymisering og utfordringene forbundet med dette i kapittel 8.

Vi bruker aktiviteten i barnevernet for tidsintervallet t_7 - t_9 i figur 3.3 for å illustrere datastrukturen. Utsnitt fra figuren for valgte tidsintervall er vist i figur 4.1. Intervallene i figuren ligger på tidslinjen (x-aksen), mens informasjonen om forløpselementene ligger langs y-aksen.

Figur 4.1. Utsnitt av barnevernsforløpet for en gitt periode

Datastrukturen for forløpet illustrert i figuren er gjengitt i tabell 4.1. Kolonnene til høyre for *start* og *slutt* i forløpsfilen inneholder aktuelle variabler for alle forløpselementene med tilhørende prefiks, som betegner tilhørighet til bestemt forløpselement: **mld_**, **usok_**, **ttak_** og **plan_**. I vårt tilfelle er aktuelle forløpselementer for tidsintervallet t_7 - t_9 tiltak og plan.

Tabell 4.1. Struktur på forløpsdata i forløpsfilen

start	slutt	tiltakskode	plantype
t7	t7	1.1	1
t7	t7	3.7	1
t7+1	t8-1	1.1	1
t7+1	t8-1	3.7	1
t8	t8	1.1	1
t8	t8	3.7	1
t8	t8	4.4	1
t8+1	t9-1	1.1	1
t8+1	t9-1	3.7	1
t8+1	t9-1	4.4	1
t9	t9	1.1	1
t9	t9	3.7	1
t9	t9	4.4	1

For et barn med illustrert forløp i figur 4.1, vil hver vertikal strek på tidslinjen eller hvert intervall mellom to streker tilsvare én rad i forløpsfilen. Siden datastrukturen er basert på tidsintervallene, vil informasjonen i forløpsfilen gjentas for hvert tidsintervall/rad i forløpsfilen, dersom denne er gjeldende på det aktuelle tidspunktet.

Ved å trekke en strek opp fra et aktuelt tidspunkt/tidsintervall på tidslinjen i det fullstendige forløpet fra figur 3.3, vil streken krysse barnets *tilstand* i ulike *forløpselementer* på y-aksen. Fravær av innhold i variablene i ett eller flere av forløpselementene betyr at det ikke er registrert aktivitet på disse hos kommunene for det aktuelle barnet i det aktuelle tidsintervallet. På samme måte vil man kunne

trekke ut all informasjon registrert om barnet for et bestemt tidsintervall ved å spesifisere tidsintervallet utfra start og slutt på forløpsfilen.

Dersom man trekker en strek opp fra tidspunktet t_8 , vil den krysse tre barnevernstiltak. Siden tiltakskodene er ulike for alle tre tiltak, må tidsintervallet gjenta seg i tre rader for å få med alle tiltakskodene i forløpsfilen. Samtidig har barnet registrert pågående tiltaksplan som varer i samme perioden som tiltakene. Det er det bare én verdi for plantype på tidspunktet, denne må gjentas for hvert gjeldende intervall.

Det faktumet at alle forløpselementene er samlet i én fil betyr at eventuell annen informasjon i andre forløpselementer utenom elementet med ulik informasjon i samme tidsintervall, vil gjenta seg flere ganger for gjeldende intervaller. Informasjonen registrert i variablene for planforløpet vil da gjenta seg tre ganger for den aktuelle perioden og ha samme verdi i alle utfylte variabler. Variablene i forløpsfilen for disse to forløpene vil se ut som i tabell 4.1.

For å få definert entydige forløpstilfeller, må man finne startdato fra første rad og sluttdato fra siste rad blant alle radene med samme informasjon i aktuelle variabler for forløpet, slik at det ikke er pauser mellom intervallene.

Datastrukturen til forløpsdata tillater effektiv søking, opptelling og uttrekk, da denne er basert på hendelser og tidsintervaller for all aktivitet i barnevernstjenesten registrert for hvert barn. Uttrekkene fra forløpsdata kan imidlertid kreve tilrettelegging etter behov for å framstille data på en oversiktlig og brukervennlig måte.

Forløpsdata som foreligger ved lanseringen baserer seg på informasjon fra originale årsfiler fra årgangene 2013 - 2019. Forløpet blir oppdatert hvert år etter publisering av offisiell statistikk med endelige tall på barnevernsområdet i juni/juli. For kobling av årgangene er det brukt et prinsipp om at *rapportert informasjon bare gjelder for rapportert årgang*, les mer detaljert beskrivelse i neste kapittel.

5. Sammenkobling av årgangene

Forløpsdata lages for én årgang om gangen etter at statistikkgrunnlaget for endelige data basert på originalfiler er lagt ut. Forløpsdata fra hver årgang settes sammen til én fil som inneholder informasjon fra alle årgangene.

Ved sammenkobling av årgangene har det blitt brukt et prinsipp om at *informasjonen kommunene sender for ett statistikkår, kun gjelder for dette året*. Grunnen til at vi ikke bruker nyeste innsendte informasjon for å oppdatere data i senere årganger, er at det er vanskelig å identifisere samme oppføring på tvers av årgangene i tilfellene der informasjonen i nyeste årgang med data har blitt endret. For eksempel kan en ny saksbehandler korrigere informasjonen i et allerede pågående tiltak i ettertid. Praksisen innebærer at det lages en ny registrering i kommunens fagsystemer for samme tilstand, men for eksempel med en annen lovhjemmel som gir et mer korrekt bilde av saken. SSB vil motta begge registreringene ved neste datainnsending fra kommunen for et nytt statistikkår dersom denne er gjeldende det året. Filen inneholder imidlertid ingen informasjon som gir entydig grunnlag for å avgjøre om sendte/rapporterte registreringer gjelder ett og samme tiltak eller om én av disse er rettelse av den andre. Er informasjonen i nøkkelvariablene som definerer unikt tiltak forskjellige, blir disse to registreringene tolket som to ulike tiltak.

Forløpsfilen for statistikkåret 2019 inneholder dermed informasjon som gjelder bare 2019 årgangen, selv om noen av forløpstilfellene startet i tidligere årganger. Denne informasjonen hentes fra årsfilene for tilsvarende statistikkår ved sammenkobling av årgangene. I praksis betyr det at startdatoen for forløpstilfeller som er registrert med start før statistikkårets begynnelse, endres til 01.01. i statistikkåret, startdatoen *venstrejusteres*.

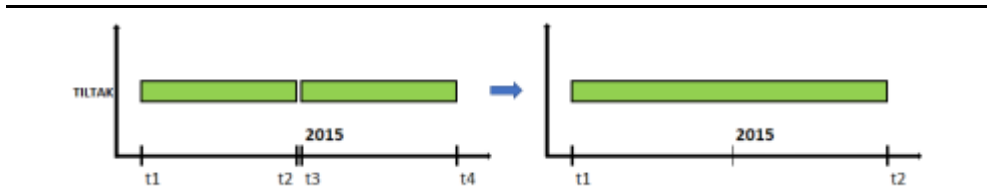
For forløpstilfeller som ikke er avsluttet i statistikkåret foretas det *høyrejustering* – forløpstilfellet avsluttes kunstig 31.12. i statistikkåret og markeres som høyrejustert for å skille høyrejusterte registreringer fra forløpstilfeller der sluttdato er satt til 31.12. i statistikkåret av kommunen. Imidlertid tas det vare på informasjonen om både opprinnelig rapporterte datoer og endrede dateringer etter forløpstilrettelegging.

6. Modellering av forløp

Forløpsfilen gir mulighet til å definere forløp etter behov. I noen tilfeller tilsier faglige behov at forløpet skal definere forløpstilfeller som tilsvarer den mest detaljerte informasjonen registrert i kommunenes systemer: enkeltmeldinger, -undersøkelser, -tiltak og -plan. I tilfellet med tiltak kan man være interessert i hver eneste registrering av tiltak for et barn, da antallet tiltak eller rekkefølgen av disse er formålet for analysen. I dette tilfellet vil tiltakene i figur 3.3. danne forløpstilfeller og tilsvare hver tiltaksregistrering i kommunens systemer.

På samme måte vil venstre- og høyrejustert informasjon bli satt sammen til forløpstilfeller på grunnlag av den mest detaljerte definisjonen av forløpet på tvers av årgangene. Dersom informasjon av interesse for forløpet ikke har endret seg mellom årgangene, vil samme forløpstilfellet være høyrejustert i foregående statistikkår og dermed være tilstøtende til den venstrejusterte startdatoen for samme forløpstilfellet for neste årgang, som vist i figur 6.1.

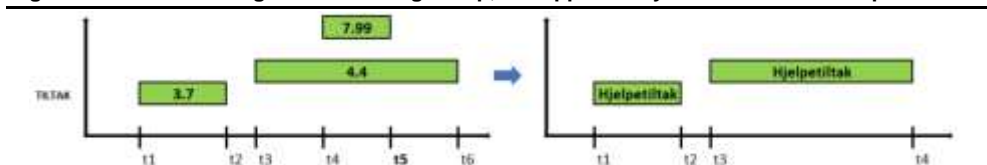
Figur 6.1. Sammenkobling av informasjon fra ulike årganger

Dersom vi er interessert i forløpet på tiltakskodenivå (mest detaljerte tiltaksforløpet), vil et forløpstilfelle være definert utfra uendret informasjon mellom tidsintervallene t_1 - t_4 i figuren på tvers av årgangene. På den måten vil forløpstilfellet gjengis med riktig start og sluttdato og riktig lengde på forløpstilfellet blir beregnet.

Det kan også være behov for å følge tiltak som grupperes etter lovhemmel - *hjelpetiltak*, *omsorgstiltak*, *akuttiltak* og *atferdstiltak*. Ved definisjon av forløpet ut fra mer aggregerte størrelser vil uttrekket se bort fra andre mer detaljerte variabler i forløpselementet og bygge forløpstilfeller illustrert som i figur 6.2.

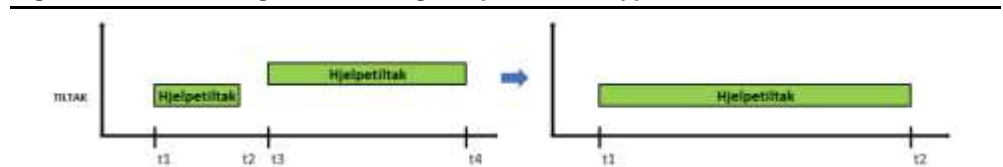
Figur 6.2. Modellering av kontinuerlig forløp, der opphold bryter kontinuitet i forløpet

Alle tiltakene i eksemplet faller inn under definisjonen av hjelpetiltak. Siden forløpsmodelleringen bare vil ta hensyn til grupperingsverdien, vil vi se bort fra intervallet $t_4 - t_5$ i diagrammet på venstre siden i forløpsmodelleringen for dette tilfellet. Siden det er en pause mellom første og andre tiltaket i diagrammet på venstre siden, vil disse være definert som to forløpstilfeller.

Hvis vi definerer tiltak med opphold mellom tiltakene på under én uke som sammenhengende tiltak, vil tiltaksforløpet vist i figur 6.3. bestå av ett hjelpetiltak.

Figur 6.3. Modellering av kontinuerlig forløp med tiltatt opphold

Varigheten av hjelpetiltaket på høyre side av figuren vil da tilsvare lengden av tidsintervallet t_1-t_4 på venstre side av figuren. I tilfeller der sammenhengende varighet er av interesse blir det derfor viktig å definere kontinuitet av ønsket forløp.

Dermed er forløpets definisjon sentral for uttrekk fra forløpsfilen. Avhengig av ønsket *detaljeringsgrad* og definisjon av *kontinuitet* i forløpet, vil ulike variabler, samt opphold mellom tiltakene definere forløp. Endring i én av variablene som definerer forløpet vil starte et nytt forløpstilfelle med tilhørende start- og sluttdato. Forløpets definisjon vil dermed bestemme definisjon av forløpstilfellene, varigheten av disse, samt forløpets totale varighet.

Kontinuitet er viktig for beregning av lengden på forløpstilfeller eller hele forløpet. Hvordan man definerer kontinuiteten vil være faglig bestemt i hvert enkelt forløp av interesse. I noen tilfeller er det aktuelt å studere forløpet utfra sammenhengende tiltakstilfeller av bestemt type over tid, der kontinuerlige tiltak av samme type kan vitne om en alvorlighetsgrad av situasjonen, eller peke i retning av stabilitet for barnet som får hjelp.

Praksisen for tiltaksregistrering i barnevernssystemer kan i enkelte tilfeller føre til at ett og samme tiltak vil fremstå som to tiltak. Dette gjelder for eksempel der både start og slutt på tiltaket registreres før beslutningen om forlengelse av tiltaket er tatt. Dersom tiltaket forlenges på et senere tidspunkt, vil det registreres en ny registrering med ny start- og sluttdato på tiltaket, samtidig som all informasjon forblir den samme. I originaldata vil disse registreringene fremstå som to tiltak.

Forløpsfilen gir imidlertid mulighet til å definere de to registreringene i forrige avsnitt utfra innholdet i variablene av interesse og kontinuitet. Så lenge variablene av interesse har samme informasjon, og det ikke er pauser mellom første registreringens sluttdato og neste registreringens startdato (definisjon av kontinuitet kan tillate intervaller av bestemt lengde etter faglig vurdering og formålet med forløpsmodelleringen), vil start for ønsket definisjon av forløpstilfelle være angitt med startdato for første forekomst av identisk informasjon av interesse og forløpstilfellets slutt vil være angitt med sluttdato på siste forekomst av identisk informasjon av interesse.

7. Innholdet i forløpsfilen

Filen inneholder tilnærmet alle opprinnelige variabler fra originalfilene. Noen av variablene er vurdert som sensitive, og holdes da utenfor forløpstabellen. Eksempel på slike variabler er presiseringsvariabler som kan inneholde navnet på barnet, forhold i familien med referanse til navn osv.

I tillegg til originale variabler sendt fra kommunene, kommer start- og sluttdato for forløpstilfellene. Disse er grunnlaget for tidslinjen for all aktivitet i barnevernet for barnet.

Opprinnelige start- og sluttdatoer for registreringene blir tatt vare på for alle forløpselementene. Det samme gjelder den endelige verdien på registreringenes start- og sluttdato etter databehandlingen i forbindelse med forløpstilrettelegging. De nye bearbejdede dateringene er også venstre- og høyrejustert der det er nødvendig (se mer info om justering av dateringene i kapittel 5). Det er disse dateringene som er grunnlaget for forløpets intervaller, som dateres med variablene *start* og *slutt*.

Forløpsfilen inneholder en rekke markeringsvariabler, som skal gi ekstra informasjon om endringer i forbindelse med gjennomført databehandling. For eksempel vil variabelen `ttak_startdato_hoyrejustert` markere pågående tiltaksregistreringer, der sluttdatoen er kunstig satt til 31.12. i statistikkåret. Andre markeringsvariabler på filen gir informasjon om registreringer som har blitt behandlet i tilretteleggingen av data for forløp omtalt i kapittel 8.

I tillegg til markeringsvariablene har alle forløpselementene en nøkkelvariabel, som identifiserer unik melding, undersøkelse, tiltak og plan. Variabelen er satt sammen av flere variabler som beskriver unikt forløpstilfelle på mest detaljert nivå i hvert forløpselement.

Vedlegg A gir en fullstendig oversikt over variablene i forløpsfilen.

8. Tilrettelegging av data for forløp

Proessen for forløpstilrettelegging omfatter:

- Kvalitetssikring av fødselsnummer og anonymisering
- Kvalitetssikring av dateringene
- Kvalitetssjekk av rapportert informasjon for unge over 18 år
- Definisjon og behandling av dubletter
- Definisjon og behandling av overlapp

8.1. Kvalitetssikring av fødselsnummer og anonymisering

Barnevernsdata inneholder data på personnivå, der kommunene sender informasjon om barnet identifisert ved fødselsnummer (fnr). Dataene er i tillegg sensitive i kraft av type personopplysninger som fremkommer i dataene. Det stilles derfor strenge krav til personvern i behandling av barnevernsdata.

Fnr og dnr er offisielle identifikatorer for personer i Norge. Fnr brukes for personer som er eller har vært bosatt i Norge. Dnr er 11-sifret, og består av modifisert fødselsdato (det legges til 4 på det første tallet) og et femsifret nummer. SSB kvalitetssjekker innsendt informasjon fra kommunene på fødselsnummer (som også kan inneholde d-nummer) ved bruk av blant annet data i befolkningsregisteret.

Anonymisering

I kjølvannet av innføring av GDPR krav for oppbevaring av sensitiv person-identifiserende informasjon, har SSB satt i gang arbeidet med utvikling av en standardisert prosedyre for anonymisering av persondata.

I påvente av ferdigstillingen av GDPR-arbeidet og implementeringen av løsningen, tok forløpsprosjektet en beslutning om å implementere en midlertidig løsning: fødselsnummer erstattes med et informasjonsfritt og permanent identifikasjonsnummer. Dette nummeret er kalt for *s-nummer*⁴ (*statistiknummer, snr*). En person vil alltid ha det samme snr selv om fødselsnummeret skifter.

Barnevernsdata har en høy grad av sensitivitet. Noen barn som har behov for strengt fortrolig adresse er en del av den opprinnelige populasjonen i barnevernsdata. Antallet varierer mellom 150 og 230 barn hvert år for tidsperioden 2013 – 2019. Risikoen for indirekte identifisering via kobling mot informasjon fra andre registre er til stede. Derfor er barn med strengt fortrolig adresse ekskludert fra forløpsdata av personvern hensyn.

Utfordringer for forløp

Noen av barna i barnevernsdataene finnes ikke i snr-katalogen, filen som inneholder all historisk informasjon om personens fnr tilkoblet unikt snr. I noen få tilfeller er grunnen manglende rapportering, mens i de fleste tilfellene skyldes manglende treff på snr rapportering av ufullstendig fødselsnummer. Dataenes kvalitet har blitt bedre de siste årene og denne problemstillingen gjelder stadig færre barn. Antallet barn uten gyldig snr varierer fra 1 600 i 2013 årgangen til om lag 600 i 2019 årgangen.

Barn uten gyldig snr blir påført «kunstig» snr og blir dermed ikke identifiserbare på tvers av årgangene. Det betyr at disse barna ikke vil ha fullstendig forløp i forløpsdata. Imidlertid er det mulig å følge utviklingen i barnevernssystemet i løpet av den årgangen barnet blir rapportert med ufullstendig fødselsnummer i.

Kvalitetssikring av dateringene

Dateringer av god kvalitet er grunnleggende for konstruksjon av forløp, da tidsintervallene som utgjør tidslinjen i forløpet er basert på start- og sluttdatoer for alle hendelsene i et barns barnevernsforløp over tid.

I forbindelse med databehandlingen lages det nye variabler for start- og sluttdatoer med suffiks «_ssb» på slutten av variabelnavnet for alle fire forløpselementene. Samtidig tas det vare på originale dateringer, som beholdes på forløpsfilen uendret for tilleggsinformasjon. I den videre behandlingen av data er det ssb-korrigerede dateringene som vil endre verdi ved behov og det er disse som ligger til grunn for konstruksjon av forløp etter tilrettelegging av data for forløp.

Gjennomgangen av utfyllingsgraden for alle forløpselementene viser at alle startdatoene er utfylt for alle forløpselementene. Når det gjelder utfyllingsgraden av sluttdato, stilles det ulike krav til registreringen for ulike forløpselementer.

For forløpselementene *tiltak*, *undersøkelse* og *plan* kan aktiviteten rapporteres uten at den er avsluttet. Eksempelvis skal ikke sluttdato for tiltak registreres dersom tiltaket er pågående ved utgangen av rapporteringsåret. Alle tiltak uten rapportert sluttdato vil dermed regnes som pågående. I enkelte tilfeller mangler det sluttdato på grunn av feilregistrering. Det er i praksis umulig å identifisere den type feil. Dermed regnes alle registreringer med manglende sluttdato som pågående.

⁴ Beskrivelse av s-nummer finnes på SSB sine sider:

<https://www.ssb.no/a/metadata/conceptvariable/vardok/500043/nb>

Ved forløpskonstruksjon vil pågående forløpstilfeller blir høyrejustert, det vil si at sluttdatoen blir satt til 31.12. i statistikkåret (ref. kapittel 5 om sammenkobling av årgangene). Sluttdatoen som blir høyrejustert markeres med kode «1» i variabelen `<element>_sluttdato_hoyrejustert` for sluttdato i alle forløpselementene. I *meldingsforløp* er det et krav ved rapporteringen at uttrekket fra fagsystemene utelater uavsluttede meldinger. Meldinger uten rapportert sluttdato forekommer ikke.

8.2. Unge over 18 år

Unge over 18 år har krav på tilbud fra den kommunale barnevernstjenesten. Ifølge barnevernloven § 1-3 annet ledd, kan unge over 18 år, som har hatt barnevernstiltak fram til de fyller 18 år, velge å opprettholde tidligere tiltak eller få dem erstattet av andre tiltak frem til de fyller 23 år.

Aktuelle tiltak kan for eksempel være psykososial støtte, eller mer praktisk hjelp når det gjelder bolig, utdanning, jobb, økonomi og sosialt nettverk.

Tiltak for unge over 18 år skal registreres som hjelpetiltak. Derfor endres alle tiltak for unge over 18 år i opprinnelige data fra kommunene, hjemlet i lovhjemmel om omsorgsovertagelse, til hjelpetiltak i forløpsdata

8.3. Inkonsistens mellom informasjonselementer

Ved gjennomgangen av datagrunnlaget i forbindelse med behandling av dubletter for meldinger, ble meldingsdata og undersøkelsesdata sammenstilt. Som resultat er det identifisert registreringer av meldinger med konklusjon om henleggelse, samtidig som disse er knyttet til en undersøkelse. Ved inkonsistens av den typen blir konklusjonen for meldingen endret fra verdi 1 - «henlagt» til verdi 2 - «til undersøkelse».

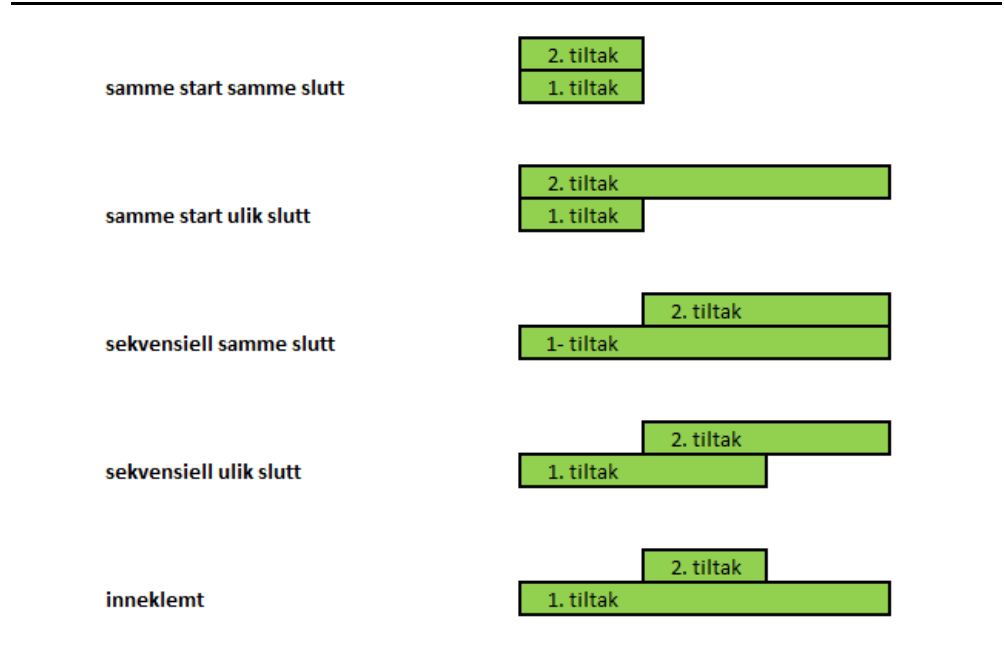
8.4. Dubletter

Data registrert i kommunene inneholder dubletter. To eller flere rader med lik informasjon på alle nøkkelvariablene som definerer unik melding, undersøkelse, tiltak eller plan, regnes som rene dubletter og slettes ved behandling. For meldinger som går til undersøkelser, blir dublettbehandlingen gjennomført kun for tilfeller der tilhørende undersøkelser også defineres som dubletter.

8.5. Overlapp

Data som overlapper i tid kan potensielt føre til feil ved framstilling av forløp, for eksempel at tiltak som ikke er avsluttet i systemet på riktig tidspunkt fremdeles vil være med ved optellinger, selv om informasjonen ikke er gjeldende. Disse vil også være en del av forløpet for en gitt periode, og varighet på tiltaket kan derfor bli beregnet på feil grunnlag.

Overlappbehandlingen gjelder følgende tilfeller av overlapp: *overlapp med samme start- og sluttdato*, *overlapp med samme start- og ulik sluttdato*, *sekvensielle overlapp* og *inneklemt overlapp*. Figur 8.1. gir illustrasjon av typer overlapp i tiltaksforløp.

Figur 8.1. Typen overlapp som behandles i modellen

Første tiltaket er det tiltaket som blir registrert med tidligste startdato. Ved overlappende tiltak som starter samtidig, vil første tiltaket i overlappbehandlingen alltid være det korteste tiltaket.

Overlapp forekommer i alle forløpselementer. I noen tilfeller er overlappende informasjon tillatt, mens andre tilfeller krever behandling av overlapp.

Figur 8.2 illustrerer et eksempel med sekvensiell overlapp, som forekommer oftest ved tiltaksregistreringen. Dersom første tiltaket er et hjelpetiltak og andre tiltaket er hjemlet i omsorgsovertagelse, vil første tiltaket bli avsluttet dagen før andre tiltaket begynner.

Figur 8.2. Eksempel på typisk overlappbehandling

Som følge av overlappbehandlingen kan registrert informasjon bli slettet, start- og/eller sluttdatoen på registreringene kan bli flyttet, flere registreringer kan bli samlet i én, og nye forløpstilfeller kan bli opprettet (opprinnelige registreringer splittes).

Overlappbehandlingen i forløpsdata er basert på faglig og juridisk vurdering av konkrete overlappforekomster med utgangspunktet i eksempler fra datagrunnlaget, samt potensielle overlappstilfeller som skal ta høyde for eventuelle mulige feilføringer. Behandlingen igangsettes for overlappstilfeller der det foreligger nok informasjon i datagrunnlaget som gir grunnlaget for å definere registreringene som feil. De faglige vurderingene er forskjellige for ulike forløpselementer, dermed kan behandlingen for samme type overlapp i ulike forløpselementer være ulike.

På grunnlag av de faglige vurderingene er det utarbeidet behandlingsregler for overlapp. SSB har utarbeidet en modell for overlappbehandling som er basert på kronologisk iterativ behandling.

Overlapp i meldingsforløp

Dersom det allerede er kommet en melding i kommunens systemer, som det ikke er konkludert med, er anbefalt registreringspraksis å samle inn alle påfølgende meldinger i én melding. Originale data fra kommunene inneholder imidlertid tilfeller med flere meldinger per barn som overlapper i tid.

Henlagte meldinger som overlapper i tid samles sammen og fremstår som én melding i forløpsdata. Overlappende meldinger som går til undersøkelser blir ikke behandlet, grunnet manglende bakgrunnsinformasjon i data.

Tilfeller med overlappende meldinger per barn kan derfor forekomme i forløpsdata. Det er imidlertid få tilfeller av den type overlapp i data.

Overlapp i undersøkelsesforløp

Undersøkelser tilknyttet meldinger som defineres som dubletter blir behandlet for overlapp:

- Av to overlappende undersøkelser som starter samtidig, vil pågående undersøkelse tolkes som mest sannsynlig feil og blir slettet, mens den avsluttede undersøkelsen beholdes.
- Dersom to overlappende undersøkelser defineres som dubletter, beholdes bare én av registreringene.

Meldingene som initierte de slettede undersøkelsene blir også slettet.

Overlapp i tiltaksforløp

Et barn kan ha en omfattende tiltakshistorie, der barnevernet igangsetter flere tiltak samtidig. Dersom tiltakene ikke tilhører institusjonstiltak eller fosterhjemstiltak (definert som *plasseringstiltak*), fører ikke overlappende registrering til inkonsistens i forløpet. For plasseringstiltak er situasjonen en annen. Siden barnet ikke kan bo flere steder samtidig, må overlappende registrering av plasseringstiltak behandles.

Overlappbehandlingen for plasseringstiltak er ganske omfattende. Forekomster av overlapp blant plasseringstiltak blir identifisert og overlappende informasjon blir behandlet utfra lovhjemmel for tiltaket og rekkefølgen av tiltakene i overlapp. Følgende typer tiltak etter lovhjemmel er tatt hensyn til i overlappbehandlingen: *omsorgstiltak, hjelpetiltak, akuttiltak, atferdstiltak, samt tiltak hjemlet i paragrafene § 9.1, § 4.19*. Det fullstendige regelsettet for overlappbehandling for plasseringstiltak legges ut i eget dokument på SSB sine sider⁵.

I enkelte tilfeller inneholder data lite bakgrunnsinformasjon for behandling av overlappende tilfeller av plasseringstiltak. Registreringene i disse tilfellene anses som viktige og overlappende informasjon beholdes. I disse tilfellene blir det opp til bruker av data å vurdere riktigheten av registreringene.

Overlapp i planforløp

Etter barnevernloven skal barnevernstjenesten når hjelpetiltak vedtas eller det gjøres plasseringer etter atferdsparagrafer utarbeide en tiltaksplan. Også ved omsorgsovertakelser skal barnevernstjenesten vedta en plan for barnets omsorgssituasjon.

Data om utarbeidet plan rapporteres fra kommunene på lik linje med andre data. Disse planene har kun blitt publisert i KOSTRA-statistikken tidligere, og har ikke vært gjennom omfattende kvalitetssikring. Analysen av data viser at det kan registreres flere planer på ett barn og at disse kan forløpe samtidig eller overlappe i tid. Det gjennomføres ingen overlappbehandling for overlapp i plandata.

⁵ Se eget Excel dokument: <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/forlop-i-barnevernsdata-2013-2019>

9. Datakvalitet

Filene som ligger til grunn for nåværende publisering av barnevernsstatistikken i SSB er også grunnlaget for forløpsfilene. Disse blir bearbeidet med hensyn til forløpsformål, som innebærer blant annet kvalitetssikring av fødselsnummer og anonymisering, nødvendig vasking av data med hensyn til dateringer, faglige rettelser av blant annet tiltaksregistreringer for unge over 18 år og inkonsistens mellom informasjon i meldinger og undersøkelser, dubletthåndtering og overlappbehandling.

Forløpsdata på barnevernsområdet har blitt testet mot utvalgt publisert statistikk på området og tilfredsstillende dermed minstekrav til datakvalitet i forløpsdata definert i utviklingsprosjektet. Kvalitetssikring utover arbeidet beskrevet i forløpstilrettelegging av data ligger utenfor rammene av prosjektet. Det betyr blant annet at forløpsdata bør sees på som nyutviklet datagrunnlag som kan ha behov for justeringer i ettertid.

10. Uttrekk av forløpsdata

Ferdigstilte forløpsdata på barnevernsområdet muliggjør uttrekk av data på forløpsform uten behov for arbeidet med kobling av flere filer (for eksempel melder, melding, tiltak, undersøkelse osv.) innen samme årgang, og uten behov for sammenkobling av flere årganger. Dataene er tilrettelagt for forløp som beskrevet i kapittel 8 og tilfredsstillende minstekrav til kvalitet beskrevet i kapittel 9. Forløpsdata fremstår som sømløse fra 2013 årgangen til 2019 årgangen med mulighet for oppdatering ved neste datainnngang.

Aktuelle problemstillinger forbundet med forløp krever bearbeiding av data for uttrekk. Data foreligger i bestemt format, beskrevet i kapittel 4, og kan bearbeides etter ønsket format ved utlevering.

SSB har tilrettelagt uttrekk som muliggjør opptelling av barn og forløpselementer for en bestemt årgang i forbindelse med kvalitetssikring av data beskrevet i kapittel 9.

Ved uttrekk av data fra forløpsfilen er det flere aspekter det er viktig å være klar over: forløpets detaljeringsgrad og kontinuitet, beskrevet i kapittel 6 om modellering av forløp. I tillegg til uttrekk for opptellingsformål, har SSB utviklet uttrekk av kontinuerlige forløp for enkeltforløpselementer. Uttrekket er tilrettelagt for ulike spesifikasjon av forløpets detaljeringsgrad og kontinuitet.

Data fra forløpsfilen vil være tilgjengelige for bestilling etter at det blir publisert offisiell forløpsstatistikk på barnevernsområdet. Arbeidet med datauttrekk forutsetter tett samarbeid med SSB spesielt i startfasen av bestillingsprosessen, ved spesifikasjon av uttrekket. For effektive og brukervennlige uttrekk fra forløpsfilen er det derfor viktig at bestilleren blir kjent med grunnleggende begrep i forløp (beskrevet i kapittel 3), forløpsfilens datastruktur (beskrevet i kapittel 4) og tilgjengelige variabler (beskrevet i kapittel 7), samt går gjennom følgende sjekkpunkter før bestillingsprosessen settes i gang:

Formålet med uttrekket

Formålet med uttrekket vil sette rammer for omfanget av databearbeiding i forbindelse med uttrekket. I beskrivelsen av uttrekkets formål er det viktig å vite hvordan dataene blir brukt videre, om data skal brukes til opptelling, beregning av lengden på forløpstilfeller eller hele forløpet, identifisering av rekkefølgen for forløpstilfeller, identifisering av overganger mellom ulike tilstander eller innenfor

samme tilstand, identifisering av typiske forløp for en bestemt populasjon osv. Noen av problemstillingene er allerede tilrettelagt for, mens andre må utvikles og testes.

Populasjon spesifiseres utfra beskrivelse av formålet/prosjektet. Populasjonsdefinisjonen bør bruke detaljert spesifikasjon med henvisning til variabelnavn tilgjengelige i forløpsfilen og eventuelle tilhørende kodelister.

Tidsintervallet for uttrekket er grunnleggende element i uttrekk av forløpsdata. Ønsket tidsintervall kan fremkomme i uttrekkets formål, samt være betinget av spesifikasjonen for populasjonen eller uttrekkets formål.

For riktig tilrettelegging av data er det viktig at bestilleren tenker gjennom uttrekkets *forløpsdimensjon*: forløpets detaljeringsgrad og hvor viktig forløpets kontinuitet er for uttrekket. Definisjon av hovedelementer i forløpet er sentral. Man bør derfor ha en klar formening om hva man skal følge over tid og hvilken informasjon som er viktig for uttrekket - er det informasjonen fra ett forløps-element som er interessant eller hele barnevernshistorikken.

Informasjon om punkter nevnt over vil bidra til mer effektiv uttrekksprosess, samt være til hjelp når dataene skal tilrettelegges for brukeren med tanke på hensiktsmessig antall filer med informasjon og formatet på disse.

11. Utleveringsfiler

Datastrukturen i forløpsfilen tillater effektiv behandling av ulike problemstillinger. Imidlertid kan brukeren ha behov for at resultatet av ferdig uttrekk tilrettelegges på bestemt format.

Innholdet og strukturen kan tilrettelegges etter bestilling. Bestilleren kan få utlevert data som de er (se beskrivelse av datastrukturen i kapittel 4). Det forutsetter at bestilleren må kunne bearbeide data på egen hånd etter utlevering, med veiledning fra beskrivelsen av datastrukturen, oversikt over variablene i forløpsfilen og tilhørende metadata. Ved behov kan data splittes opp i flere filer.

Referansegruppen har kartlagt to ulike behov etter type forskningsprosjekter:

- **Omfattende forskningsprosjekter** kan ha behov for utlevering av data som krever mindre tilrettelegging for uttrekk. Dette er tilfellet hvis bestillingen ikke krever databegrensning og tilfredsstillende kravene for mikrodatautlevering beskrevet på SSB sine sider: <https://www.ssb.no/omssb/tjenester-og-verktoy/data-til-forskning/>.
- **Mindre omfattende forskningsprosjekter** kan ha behov for databegrensning utfra en konkret problemstilling. Databegrensningen krever faglig innsikt for uttrekk, i tillegg til behovet for mer omfattende tilrettelegging ved ikke standardiserte uttrekk. Omfanget av ressursene nødvendige for uttrekk til den type bestillinger vil avhenge av blant annet arbeidet med populasjonsavgrensning, avklaringer rundt definisjoner, databegrensning utfra problemstilling (faglig, forløp) og anonymiseringsarbeidet som følge av personvern hensyn.

Muligheten for utleveringer fra forløpsfilen vil være tilgjengelig først etter publisering av offisiell forløpsstatistikk. Tidsestimatet for utlevering vil avhenge av flere forhold beskrevet under:

- Bestillinger blir plassert i bestillingskø etter bestillingsdato
- Det generelle omfanget av forespørsler for utlevering av mikrodata til SSB.

- Omfanget av arbeidet bestemmes av vanskelighetsgraden av forløpets uttrekk med tanke på spesifisering av uttrekket.
- Ønsket filstruktur vil være med på å bestemme omfanget av ressursbruk for tilrettelegging av uttrekket/utleveringsfiler, spesielt i tilfeller der spesifiseringen av utleveringsfilen avviker fra den opprinnelige filstrukturen på forløpsfilen.
- Nødvendig tilrettelegging i forbindelse med kravet til personvern (GDPR) ved utlevering vil kunne forlenge behandlingstiden.
- Det bør påregnes ekstra behandlingstid ved tilrettelegging i forbindelse med kobling mot andre registre i SSB
- Forhold utenfor SSB kan bl.a. forlenge utleveringstid, ved involvering av tredjepartsdata for kobling

12. Kobling til andre registre

Forløpsdata på barnevernsområdet inneholder anonymiserte persondata, som kan kobles til andre registre via snr/fnr- koblingen. Dataene i forløpsfilen har en datastruktur der alle dataene er relatert til en tidslinje, representert av tidsintervaller med start- og sluttdato innenfor et barns forløp i barnevernet. Informasjonen kan derfor kobles også utfra tilknytning til et bestemt forløpselement og bestemt tidspunkt eller tidsintervall.

Andre data fra SSB-registre, som for eksempel FD-trygd, NUDB eller andre filer med fødselsnummer/snr, vil kunne kobles med barnevernsdata på forløpsform, og gi aktuell ekstra informasjon ved behov. Slike koblinger må imidlertid gjøres for de ulike oppdragene i etterkant, med egen finansiering, og må, som i dag, gjennom egne godkjenningrutiner.

13. Forløp i barnevernsdata – veien videre

Driftsfasen for forløpsdata starter etter lanseringen av forløpsdata på barnevernsområdet i mars 2021. Forløpsdata blir oppdatert hvert år med data fra en ny statistikkårgang etter at endelige data for offisiell statistikk på barnevernsområdet er publisert i juni/juli hvert år.

Forløpsdata er en nyvinning på barnevernsområdet, det er derfor lite erfaring med bruk av forløpsdimensjonen i barnevernsdata. Det kan derfor dukke opp behov for korrigering av innholdet og tilpasning av metadata til brukernes behov etter lansering av forløpsdata.

Det må kontinuerlig tas høyde for at innholdet i forløpsdata må oppdateres regelmessig, avhengig av for eksempel lov- og forskriftsendringer knyttet til aktiviteten i barnevernstjenesten, samt i forbindelse med erfaringer fra uttrekk fra forløpsdata og utvikling av forløpsstatistikk. Det innebærer at utviklet struktur i forløpsfilene, samt utarbeidede regler for databehandling kan bli korrigert i ettertid. Relevante justeringer og korreksjoner i datagrunnlaget/metadata vil dokumenteres i nye versjoner av den tekniske dokumentasjonen av forløpsdata.

Det er stort behov for mer nyansert kunnskap på barnevernsområdet. I desember 2020 ble det inngått en avtale mellom Bufdir og SSB om utvikling av offisiell forløpsstatistikk på grunnlag av forløpsdata for barnevern. Det er planlagt publisering av offisiell forløpsstatistikk senest 4. kvartal 2021.

Aktuelle variabler fra forløpsfilene vil på sikt være tilgjengelige i [Microdata.no](https://microdata.no)⁶ - en tjeneste utviklet i samarbeid mellom NSD - Norsk senter for forskningsdata og Statistisk sentralbyrå (SSB). [Microdata.no](https://microdata.no) gir mulighet for rask og enkel tilgang til bruk av Statistisk sentralbyrå sine registerdata om befolkning, utdanning, inntekt, arbeidsmarked og trygd.

⁶ Informasjonen om tjenesten ligger på [Microdata.no](https://microdata.no)

Vedlegg A: Variabler i forløpsfilen på barnevernsområdet, 2020

Variabelnavn	Forklaring
snr	unikt ID-nummer for hver person, snr eller S-nummer
start	startdato for forløp-intervaller
slutt	sluttdato for forløp-intervaller
alder	alder, hentet fra befolkningsregisteret
kjonn	kjønn, hentet fra befolkningsregisteret
mld_fylke	fylkesnummer til kommunen som sender melding-data om personen
mld_kommunennummer	kommunennummer til kommunen som sender melding-data om personen
mld_bydelsnummer	bydelsnummer til bydelen som sender melding-data om personen
mld_konklusjon_melding	kode for konklusjon/resultat for melding. Verdi 0 brukes ikke i forløp.
mld_kode_melder_alle_ssb	samlevariabel som samler alle kodene for melder som ble rapportert til kommunen på personen, se kode for melder i KLASS: https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/477 . Verdien for kode på melder inneholder også verdier fra eventuelle overlappende meldinger som ble slettet under overlappbehandling
mld_kode_saksinnhold_alle_ssb	samlevariabel som samler alle kodene for saksinnhold som ble rapportert til kommunen på personen, se kode for saksinnhold i KLASS: https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/478
mld_startdato_melding	startdato - dato meldingen ble registrert i kommunen
mld_sluttdato_melding	sluttdato - dato det ble satt en konklusjon for meldingen i kommunen
mld_startdato_melding_ssb	startdato for melding redigert av ssb i forbindelse med venstre-/høyrejustering, behandling av dubletter og overlapp i forbindelse med forløp
mld_sluttdato_melding_ssb	sluttdato for melding redigert av ssb i forbindelse med venstre-/høyrejustering, behandling av dubletter og overlapp i forbindelse med forløp
mld_id_unik_mld	ID-var for unik melding
mld_sluttdato_hoyrejustert	markeringsvariabel for SSB behandling: hendelser som ikke er avsluttet ved innsending får sluttdato 31.12.YYYY i statistikkåret.
mld_behandlet_olapp	markeringsvariabel med kode 0 - ikke behandlet for overlapp, 1 - behandlet for overlapp
mld_konklusjon_mld_endret_ssb	markør satt av ssb for å markere observasjoner der konklusjonen ble endret fra "henlagt" til "til undersøkelse" grunnet en registrert undersøkelse knyttet til denne meldingen
mld_kode_endret_ssb	markør satt av ssb for å markere observasjoner med endringer på kode for melder som resultat av dublett- og overlappbehandling
mld_kode_saksinnhold_endret_ssb	markør satt av ssb for å markere observasjoner med endringer på kode for saksinnhold
usok_konklusjon_undersokelse	kode for konklusjon av undersøkelse
usok_kode_grunnlag_alle_ssb	samlevariabel som samler alle kodene for grunnlag for vedtak om tiltak som ble rapportert av kommunen ved konklusjon kode 1 - "vedtak om tiltak" og kode 2 - "begjæring om tiltak i fylkesnemnda" av undersøkelsen, se kode for grunnlag i KLASS: https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/336
usok_presisering_undersokelse	der usok_KONKLUSJON_UNDERSOKELSE = 5 (undersøkelse er lagt bort pga. flytting), registrerer kommunen "ja" eller "nei" på spørsmålet om tilflyttingskommune er varslet
usok_startdato_usok	startdato - dato undersøkelsen er påbegynt i kommunen
usok_sluttdato_usok	sluttdato - dato undersøkelsen ble konkludert/avsluttet i kommunen
usok_startdato_usok_ssb	startdato - ssb redigert startdato for undersøkelsen etter venstre-/høyrejustering, behandling av dubletter og overlapp i forbindelse med forløp
usok_sluttdato_usok_ssb	sluttdato for undersøkelse redigert av ssb i forbindelse med venstre-/høyrejustering, behandling av dubletter og overlapp
usok_id_unik_usok	ID-var for unik undersøkelse
usok_sluttdato_hoyrejustert	SSB var: markering for høyrejustering=pågående hendelser blir kunstig avsluttet ved årets slutt
usok_koble_id_melding	koblingsnøkkel til melding, da informasjon om undersøkelse er tilknyttet en bestemt melding på personen.
ttak_kode_kategori	tiltakskode for tiltak barn og unge 0-22 år har mottatt/mottar i statistikkåret
ttak_paragraf_hel	hovedparagraf/lovhjemmel etter barnevernloven for tiltaket
ttak_paragraf_jmfr_hel	jamførparagraf/-lovhjemmel etter barnevernloven for tiltaket
ttak_lovhjemmel_plass	SSB variabel: markeringsvariabel for SSB gruppering av plasseringstiltak (tiltakskode 1, 2 og 8.2) etter lovhjemmel: hjelpetiltak, omsorgstiltak, akutttiltak og atferdstiltak
ttak_type_tiltak	det skilles mellom: 1 - hjelpetiltak og 2 - omsorgstiltak, etter PARAGRAF_HEL og PARAGRAF_JMFR_HEL for barn som har mottatt barnevernstiltak i statistikkåret. Definisjon av omsorgstiltak er: lovhjemmel registrert på et tiltak er enten §§ 4-8.2, 4-8.3 eller starter med § 4-12, eller paragraf er §§ 4-8., 4-8.0, 4-8.1 og jamfør paragraf starter med § 4-12.
ttak_plasseringstiltak	grupperingsvariabel som markerer om tiltak er et plasseringstiltak -1, eller ikke - 2. Plasseringstiltak defineres som tiltakskodene under 1 og 2 samt kode 8.2, se kodeliste for plasseringstiltak i KLASS: https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/3/versjon/15/koder
ttak_startdato_tiltak	startdato på tiltak
ttak_sluttdato_tiltak	sluttdato på tiltak
ttak_startdato_tiltak_ssb	startdato - ssb redigert startdato for tiltak etter venstre-/høyrejustering, behandling av dubletter og overlapp i forbindelse med forløp
ttak_sluttdato_tiltak_ssb	sluttdato for tiltaket redigert av ssb i forbindelse med venstre-/høyrejustering, behandling av dubletter og overlapp
ttak_id_unik_ttak	ID-var for unikt tiltak
ttak_sluttdato_hoyrejustert	markeringsvariabel for SSB behandling: tiltak som ikke er avsluttet ved innsending får sluttdato 31.12.YYYY i statistikkåret. Dette vil bety at tiltakene med sluttdato 31-12-YYYY og markering høyrejustert var pågående i statistikkåret ved rapportering
ttak_pri_order_fhjem	markeringsvariabel for SSB prioritering: dersom det skal velges 1 tiltak per tidspunkt, er det vedtatt en prioriteringsrekkefølge for disse
ttak_korrigert_18	plasseringstiltak som er rapportert som omsorgstiltak og som varer til etter 18-årsdagen blir avsluttet dagen før 18-årsdagen. Fra 18-årsdagen lages nye tiltak fram til opprinnelig sluttdato, men som
ttak_behandlet_olapp	markeringsvariabel med kode 0 - ikke behandlet for overlapp, 1 - behandlet for overlapp

Variabelnavn	Forklaring
ttak_endret_type_tiltak	markør satt av ssb for å markere observasjoner med endringer i innholdet for variabel type_tiltak, som resultat av dublett- og overlappbehandlingen
plan_fylke	fylkesnummer til kommunen som rapporterer plan-data om personen
plan_kommunennummer	kommunennummer til kommunen som rapporterer plan-data om personen
plan_bydelsnummer	bydelsnummer til bydelen som rapporterer plan-data om personen
plan_plantype	det skilles mellom 4 ulike typer av tiltaksplan med utgangspunkt i lovhjemmel etter barnevernloven for tiltaket, se kodeliste for plantype i KLASS: https://www.ssb.no/klasse/klassifikasjoner/547
plan_startdato_plan	startdato - dato for start av plan registrert i kommunen
plan_sluttdato_plan	sluttdato - dato for slutt av plan registrert i kommunen
plan_startdato_plan_ssb	startdato - ssb redigert startdato for plan etter venstre-/høyrejustering, behandling av dubletter og overlapp i forbindelse med forløp
plan_sluttdato_plan_ssb	sluttdato for plan redigert av ssb i forbindelse med venstre-/høyrejustering, behandling av dubletter og overlapp
plan_id_unik_plan	ID-var for unik plan
plan_sluttdato_hoyrejustert	markering for høyrejustering=pågående hendelser blir kunstig avsluttet ved årets slutt
plan_evaluertdato_plan	dato for evaluering av plan
plan_evaluertdato_plan_ssb	evaluertdato - ssb redigert evaluertdato for plan etter venstre-/høyrejustering, behandling av dubletter og overlapp i forbindelse med forløp